>> കവർസ്റ്റോറി

വി.എ മുഹമ്മദ് അശ്റഫ്

ജലവിഭവ മാനേജ്മെന്റ് ഖുർആനിക സങ്കൽപം

ഭൂമിയിൽ ജീവന്റെ നിലനിൽപ്പിനാധാരമായ ഏറ്റവും പ്രധാന ഘടകമാണ് ജലം. ദൈവത്തിന്റെ മഹത്തായ അനുഗ്രഹമായാണ് ഖർആൻ ജലത്തെ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത്.[1] ജലമില്ലെങ്കിൽ ജീവനില്ല. ജൈവ വസ്തുവിന്റെ അടിസ്ഥാന ഘടകമായ കോശത്തിന്റെ ചൈതന്യം ജലത്തിന്റെ സാന്നിധ്യത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് നിൽക്കുന്നത്.

ഭൂമിയൊഴിച്ചു മറ്റൊരിടത്തും ജലസാന്നിധ്യം ഇതേവരെ കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ല. പ്രപഞ്ചത്തിലാകമാനം നോക്കിയാൽ ജലം ഏറ്റവും അസാധാരണവും, ദുർലഭവുമായ ദ്രാവകമാണ്. ജലത്തിന്റെ ദ്രാവകാവസ്ഥ നിലനിൽക്കാൻ സഹായകമായ താപനില ഭൂമിയിലേയുള്ളൂ.

ജീവന്റെ നിലനിൽപ്പിന് അത്യാവശ്യമായ ഭൂമിയിലെ ജലത്തിന്റെ മൊത്തം അളവിന് ഒട്ടും വ്യത്യാസമില്ലാത്ത രീതിയിലാണ് ഭൗമ പ്രക്രിയകൾ ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

പ്രകൃതിയുടെ മേലുള്ള ക്രൂരവും നിഷ്ഠുരവുമായ കടന്നാക്രമണമാണ് വ്യാവസായിക വിപ്ലവാനന്തര പാശ്ചാത്യ നാഗരികതയുടെ മുഖമുദ്ര. വികസനത്തിന്റെ പേരിൽ പ്രകൃതിയിൽ അന്യായമാംവിധം ഇടപെട്ട് അതിനെ ചൂഷണോപാധിയാക്കിയ മനുഷ്യൻ അതിന്റെ ദുരന്തഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു: ജല-വായു മലിനീകരണം, സൂനാമി, ഗ്രീൻ ഹൗസ് ഇഫക്ട്, മണ്ണൊലിപ്പ്, അമ്ലമഴ, വനശോഷണം, ജൈവ വൈവിധ്യനാശം, ഓസോൺ പാളിയിലെ വിള്ളൽ തുടങ്ങിയ പലതും.

ഭൂമിയെ മൊത്തം ഒരു ആവാസവ്യവസ്ഥയായി പരിഗണിക്കാം. ജൈവ-അജൈവ ഘടകങ്ങളെല്ലാം പരസ്പരാശ്രിതത്വത്തോടെ വർത്തിക്കാൻ പാകത്തിലാണ് ഭൂമിയിൽ സൃഷ്ടിതത്ത്വം പ്രയോഗവത്കരിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്ന് ഖുർആൻ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.[2]

ഭൂമിയിൽ ജീവന്റെ നിലനിൽപിന്റെ ആധാരമാണ് ജലം. ജലത്തിന്റെ ഈ പ്രധാന്യം ഉൾക്കൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഖുർആൻ 66 സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിന്റെ ജീവദായകമായ പ്രാധാന്യം എടുത്തു പറയുന്നു.[3]

ചില ആയത്തുകൾ കാണുക: "നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലയോ - ദൈവം ആകാശത്തുനിന്നും വെള്ളമിറക്കുന്നു. അതുവഴി ഭൂമി ഹരിതാഭമായിത്തീരു

പ്രകൃതിയുടെ മേലുള്ള ക്രൂരവും നിഷ്ഠുരവുമായ കടന്നാക്രമണമാണ് വ്യാവസായിക വിപ്ലവാനന്തര പാശ്ചാത്യ നാഗരികതയുടെ മുഖമുദ്ര. വികസനത്തിന്റെ പേരിൽ പ്രകൃതിയിൽ അന്യായമാംവിധം ഇടപെട്ട് അതിനെ ചൂഷണോപാധിയാക്കിയ മനുഷ്യൻ അതിന്റെ ദുരന്തഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു: ജല-വായു മലിനീകരണം, സുനാമി, ഗ്രീൻ ഹൗസ് ഇഫക്ട്, മണ്ണൊലിപ്പ്, അമ്ലമഴ, വനശോഷണം, ജൈവ വൈവിധ്യനാശം, ഓസോൺ പാളിയിലെ വിള്ളൽ തുടങ്ങിയ പലതും.

ന്നു"(22:63). "ജലത്തിൽനിന്ന് സകല സജീവ വസ്തുക്കളെയും സൃഷ്ടിച്ചു" (21:30). "വാനലോകങ്ങളെയും ഭൂമിയേയും സൃഷ്ടിക്കുകയും മാനത്തുനിന്നും നിങ്ങൾക്കായി ജലം വർഷിക്കുകയും അതുവഴി സുന്ദരമായ തോട്ടങ്ങൾ വളർത്തുകയും - അതിലെ വൃക്ഷങ്ങൾ മുളപ്പിക്കുക നിങ്ങളുടെ കഴിവിൽ പെട്ടതായിരുന്നില്ലല്ലോ - ചെയ്തവൻ ആരാകുന്നു?"(27:60). "ദൈവം മുകളിൽ നിന്ന് വർഷിപ്പിക്കുന്ന ജലത്തിലും, അതുവഴി വിവിധ ജീവജാലങ്ങളെ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിലും ഗ്രഹിക്കുന്ന ജനത്തിന് എണ്ണമറ്റ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട്" (2:164). "വിണ്ണിൽനിന്ന് ജലം വർഷിക്കുന്നതും അവൻ (ദൈവം) തന്നെയാകുന്നു. അങ്ങനെ അതുവഴി നാം സകല സസ്യവർഗ്ഗങ്ങളെയും മുളപ്പിച്ചു. എന്നിട്ടതിൽനിന്നു ഹരിതാഭമായ വയലുകളും വൃക്ഷങ്ങളും വളർത്തി" (6:99). "വിണ്ണിൽനിന്ന് ശുദ്ധജലമിറക്കുന്നു, മൃതദേശങ്ങളെ അതുവഴി സജീവമാക്കുന്നതിനും തന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ ധാരാളം മൃഗങ്ങളെയും മനുഷ്യരേയും കുടിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി. അവർ ഉദ്ബുദ്ധരാകുന്നതിനുവേണ്ടി നാം ഈ പ്രക്രിയ പലവട്ടം അവർക്കുമുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ അധികം പേരും നിഷേധവും കൃതഘ്നതയുമല്ലാത്ത മറ്റൊരു നിലപാട് സ്വീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുകയായിരുന്നു" (25:48-50). "നിങ്ങൾ കുടിക്കുന്ന ജലം; നിങ്ങളാണോ മേഘങ്ങളിൽനിന്ന് അത് വർഷിച്ചത്, അതോ അത് വർഷിക്കുന്നവൻ നാമോ?" (56: 68,69). "നിങ്ങൾ ആലോചിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ, നിങ്ങളുടെ കിണറുകളിലെ ജലം ഭൂമിയിൽ താണുപോവുകയാണെങ്കിൽ ആരാണ് നിങ്ങൾക്ക് ജലം നിർഗളിക്കുന്ന ഉറവകളാക്കിത്തരിക?" (67:30). "സമുദ്രത്തെ നിങ്ങൾക്കധീനപ്പെടുത്തിത്തന്നതും അവൻ തന്നെയാകുന്നു" (16:14).

പുനരുത്ഥാനനാളിനുള്ള തെളിവായും ജലത്തെ ഖുർആൻ ഉദാഹരിച്ചിരിക്കുന്നു: "ഭൂമി വരണ്ടു കിടക്കുന്നതായി നീ കാണുന്നു. പിന്നെ നാമതിൽ മഴ വർഷിച്ചാൽ പെട്ടെന്നത് തുടികൊള്ളുന്നു; പുഷ്പിണിയാകുന്നു. കൗതുകമാർന്ന സകലയിനം ചെടികളെയും മുളപ്പിച്ചു തുടങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. പുനരുത്ഥാന വേള വരുകതന്നെ ചെയ്യും" (22 : 5). സ്വർഗത്തെ കുറിച്ച വിവരണങ്ങളിലും അരുവികൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു കാണാം.[4]

ചെടികളും ജന്തുക്കളും മനുഷ്യനുമൊക്കെ ജലത്തെ വല്ലാതെ ആശ്രയിക്കുന്നുവെന്ന് ഖുർആൻ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.[5] സാമൂഹികവും മതപരവുമായ മറ്റ് പ്രധാന ധർമങ്ങളും ജലംകൊണ്ട് സാധ്യമാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് ശുചിത്വം.[6] ജലചക്രത്തെ ഏറ്റവും വിശദമായിത്തന്നെ ഖുർആൻ വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. (ഖുർആൻ 39:21, 23:18-19, 15:22, 30:48, 35:9, 13:17, 25:48-49, 36:34, 50:9-11, 67:30 കാണുക)

ജലത്തിന്റെ തനിമയാർന്ന രാസ-ഭൗതികഗുണങ്ങൾ (Anomalous Qualities) ഭൗതിക രസതന്ത്ര വിദഗ്ധരെ അമ്പരപ്പിക്കുന്ന പ്രഹേളിക തന്നെയാണ്. അസാമാന്യമായ ഒട്ടേറെ സവിശേഷതകൾ ജലത്തിനുണ്ട്. ഇവയൊക്കെത്തന്നെ ഭൂമിയിൽ മനുഷ്യനടക്കമുള്ള ജീവികളുടെ നിലനിൽപിന് അനുപേക്ഷണീയമാണുതാനും. ഒരുദാഹരണം: ഏതു ദ്രാവകവും ചൂടാകുമ്പോൾ വികസിക്കുകയും തണുക്കുമ്പോൾ സങ്കോചിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ തണുത്തു കട്ടിയാകുമ്പോൾ വെള്ളത്തിന്റെ സങ്കോചസ്വഭാവം പോയി 9 ശതമാനം വികാസമായി മാറുന്നു. ഐസ് വെള്ളത്തിൽ പൊങ്ങിക്കിടക്കുന്നത് ഇതിനാലാണ്. നേരെ മറിച്ച് ഐസ് വെള്ളത്തിൽ താണുപോയിരുന്നെങ്കിൽ ഭൂമിയിലെ ശീതസമുദ്രങ്ങളൊക്കെത്തന്നെ തണുത്തുറഞ്ഞു കട്ടിയാകുമായിരുന്നു. ഇത് ഭൂമിയിലെ ജീവിതം അസാധ്യമാക്കുമെന്നോർക്കുക. ഒരു ഖുർആൻ സൂക്തം ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്: "നാം ഓരോ വസ്തുവും ഒരു പരിമാണമനുസരിച്ച് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു" (54:49).

ഭൂമിയെ ജലഗ്രഹമെന്ന് വിളിക്കലാണ് കൂടുതൽ ശരി. ഭൂമിയുടെ 29 ശതമാനം മാത്രമേ കരഭാഗമുള്ളൂ; ബാക്കി 71 ശതമാനവും ജലനിർഭരമാണ്. ഭൂമിയിലെ ജലത്തിന്റെ 97 ശതമാനവും സമുദ്രങ്ങളിലാണ്. ഈ വിധം ജലംകൊണ്ട് അനുഗ്രഹീതമായ ഭൂമിയെന്ന ഗ്രഹത്തിൽ വസിക്കുന്ന 2.6 ബില്യൺ ജനങ്ങൾക്ക് കുടിവെള്ള പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട്. 1.8 ലക്ഷം കുട്ടികളാണ് ജലജന്യരോഗങ്ങളാൽ ഓരോ വർഷവും മരിക്കുന്നത്.

ശരീരത്തിനനുഭവപ്പെടുന്ന 11 ശതമാനം ജലനഷ്ടം, ചലനശേഷി പോലും മനുഷ്യന് അസാധ്യമാക്കുന്നു. മൂന്നാം ലോകരാജ്യങ്ങളിൽ ജലദൗർലഭ്യം മൂലം 15 സെക്കന്റിൽ ഒരു കുട്ടി വീതം മരിക്കുന്നു. ദൗർലഭ്യത്തിന്റെ തോത് കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നത് പ്രശ്നം കൂടുതൽ സങ്കീർണമാക്കുന്നു. ഒരു ശരാശരി അമേരിക്കക്കാരൻ 400 ലിറ്ററും വികസ്വരരാജ്യങ്ങളിലെ ഒരു ശരാശരി പൗരൻ 10 ലിറ്ററുമാണ് ദിനേന ഉപയോഗിക്കുന്ന ജലം!

ജലവിഭവ മാനേജ്മെന്റ്: ഖുർആനിക തത്വങ്ങൾ

ഇസ്‌ലാമിക ജീവിതമെന്നാൽ സമാധാനത്തോടെയും താളബദ്ധമായും ജീവിക്കുന്നതിന്റെ പേരു കൂടിയാണ്.[7] അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഇന്നത്തെ ജലപ്രതിസന്ധിയുടെ കാരണങ്ങളും ഇസ്‌ലാമിക ജ്ഞാനത്തെ മുൻനിർത്തി അന്വേഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്.[8] നന്മ കൽപിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയുമാണല്ലോ ഒരു മുസ്‌ലിമിന്റെ മൗലികമായ ധർമം.[9]

1) തൗഹീദ് (ഏകദൈവവിശ്വാസം)

പരിസ്ഥിതി സന്തുലനവും പരിസ്ഥിതി ശാസ്ത്ര(Ecology)വുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന ഖുർആനിക പാഠം തൗഹീദാണ്. ഭൂമിയിലും ആകാശത്തുമുള്ള സകലതും ഏകദൈവത്തിന്റെ മാത്രം അധികാരമണ്ഡലമാണ്.[10] മാനത്തുനിന്ന് മഴ വർഷിപ്പിച്ച് മൃതമായിക്കിടന്ന ഭൂമിയെ അതുവഴി സജീവമാക്കുന്നത് ദൈവത്തിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തമായി ഖുർആൻ വിവരിക്കുന്നു.[11]

ആകാശത്തുനിന്ന് ജലം വർഷിക്കുകയും മനുഷ്യരെ കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ഏകദൈവത്വത്തിനുള്ള

മറ്റൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്.[12]

ഭൂമിയുടെ വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ള ജലം സൂര്യതാപമേറ്റ് ആവിയായി ഉയർന്ന് മുകളിൽ വെച്ച് സാന്ദ്രീകരിച്ച് മഴയായി പെയ്യുന്നു. ഈ പ്രക്രിയയുടെ അഭാവത്തിൽ ജലചക്രം പൂർത്തിയാവുകയില്ലായിരുന്നു. ദൈവം എല്ലാ ജീവജാലങ്ങൾക്കുമുള്ള വിഭവം ഭൂമിയിലൊരുക്കിയിരിക്കുന്നു.[13] സൃഷ്ടി പ്രക്രിയ തികച്ചും സോദ്ദേശ്യകമാണ്.[14] പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും സ്രഷ്ടാവിനുള്ള സാക്ഷ്യപത്രങ്ങളാണ്.[15]

തൗഹീദീ സിദ്ധാന്തം പ്രകൃതിയിലെ സർവത്തിലുമുള്ള പാരസ്പര്യത്തെ ഊന്നിപ്പറയുന്ന സാകല്യമായി വർത്തിക്കുന്നു.[16] സകലതും ദൈവികനിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, മനുഷ്യന്റെ ധാർമിക നിയമവും അതനുസരിച്ചു തന്നെ ക്രമപ്പെടുത്തിയാലേ പ്രകൃതിയിലെ താളനിബദ്ധതയും ക്രമവും തുടരാനാകു.

2) ഭൂമിയിലെ ഖലീഫ : മനുഷ്യൻ

ഭൂമിയിലെ ദൈവത്തിന്റെ പ്രതിനിധി അഥവാ ഖലീഫയാണ് മനുഷ്യൻ.[17] ഈ അർഥത്തിൽ മനുഷ്യൻ മലക്കുകളേക്കാൾ മഹത്ത്വമാർന്നവനാണ്.[18]

ഭൂമിയെ വാസയോഗ്യമാക്കിയ അനേകം ഘടകങ്ങളിൽ ചിലതിന് ഇരുതലങ്ങളുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഇരുമ്പ്. നശീകരണത്തിന് ഇത് ഉപയോഗിക്കാനിടയുണ്ടെന്ന് ഖുർആൻ പറയുന്നു.[19] ഇവയൊക്കെ സമാധാനത്തിനും നന്മക്കും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയാണ് മനുഷ്യന്റെ ദൗത്യം.

സമുദ്രം, പർവതങ്ങൾ, സൂര്യൻ, ചന്ദ്രൻ, നക്ഷത്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയൊക്കെ മനുഷ്യന്റെ നന്മക്കായി വിധേയപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന മനുഷ്യ കേന്ദ്രീകൃത പ്രപഞ്ച സിദ്ധാന്തം ഖുർആൻ അനേക തവണ ആവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്.[20]

മനുഷ്യൻ തന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ഏതുവിധം ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നതിനെ ആസ്പദിച്ചാണ് അവന്റെ ഇഹ-പര ജീവിതവിജയം നിലകൊള്ളുന്നത്.[21] പ്രകൃതി മനുഷ്യനു മുമ്പിൽ ഒരു ട്രസ്റ്റ് (അമാനത്ത്) കണക്കെയാണുള്ളത്. ഒരു ട്രസ്റ്റി എന്ന നിലക്ക് -സർവതിന്റെയും അധികാരി എന്ന നിലക്കല്ല- ദൈവിക ദർശനങ്ങൾക്കനുസൃതമായി വർത്തിക്കുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യൻ തന്റെ യഥാർഥ നിയോഗം സാർഥകമാക്കുക.[22] എന്നാൽ ഇതിനുള്ള തീരുമാനാധികാരം - നാശത്തിനും സമാധാനത്തിനുമുള്ളത്- മനുഷ്യനു മാത്രമാണ്.[23]

തന്റെ ദൗത്യനിർവഹണ വേളയിൽ ധാർമികജീവിതം തെരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യൻ വിജയിക്കുക. സ്വാർഥത, ചൂഷണം, പൂഴ്ത്തിവെപ്പ്, കുത്തകവൽക്കരണം, ഇതരരുടെ അവകാശങ്ങൾ കവർന്നെടുക്കൽ എന്നിവ ഒഴിവാക്കപ്പെടണം.[24] ധൂർത്തും ദുരയും ആർത്തിയും വെടിയണം.[25] ഈ വിധമാണ് തന്റെ തന്നെ നാശത്തിൽ നിന്നും മനുഷ്യൻ രക്ഷപ്പെടേണ്ടത്.[26]

ദൈവത്തിന്റെ ഖലീഫ എന്ന ചുമതലയെക്കുറിച്ച ബോധമാണ് നമ്മെ യഥാർഥ മനുഷ്യനാക്കുന്നത് എന്ന് സയ്യിദ് ഹുസൈൻ നസ്ർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു.[27] എല്ലാ അതിക്രമങ്ങളെയും അനീതികളെയും വഷളത്തരങ്ങളെയും തിന്മയായി കരുതുന്ന മനോഭാവം വളർന്നുവരുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഈ തിരിച്ചറിവുണ്ടാവുക.[28]

തന്റെയും സമൂഹത്തിന്റെയും ഭാവി തലമുറയുടെയും ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കരുതലുണ്ടാവുക എന്നത് ഇസ്‌ലാമിൽ ഭക്തിയുടെ ഉരകല്ലാണ്. ഒരു നബിവചനം വ്യക്തമാക്കുന്നതുപോലെ, ഇഹലോകത്തിനു വേണ്ടി അധ്വാനിക്കുമ്പോൾ സർവകാലത്തും താൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നും പരലോകത്തിനുവേണ്ടി യത്നിക്കുമ്പോൾ അടുത്തദിവസം മരണപ്പെടുമെന്നുമുള്ള ധാരണയാകണം വ്യക്തി പുലർത്തേണ്ടത്.[29]

ഇസ്‌ലാമിക പരിസ്ഥിതി വീക്ഷണത്തെ സൂക്ഷ്മമായി വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ട് വിഖ്യാത നിയമവിദഗ്ധൻ വീരമന്ത്രി നടത്തിയ പ്രസ്താവന ഇവിടെ പ്രസക്തമാണ്: "ഓരോ തലമുറക്കാരും ഓരോ ട്രസ്റ്റികളാണ്. പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ ഉപഭോഗം നടത്തുമ്പോൾ അടുത്ത തലമുറയെക്കുറിച്ചുള്ള പരിഗണനയില്ലാതെ വിഭവചൂഷണവും പരിസ്ഥിതി നാശവും വരുത്താൻ ഒരു തലമുറക്കും അവകാശമില്ല."[30]

ഒരു ചെടി നട്ടതിനെത്തുടർന്ന് ലഭ്യമാകുന്ന കായ്കനികൾ ജന്തുവോ മനുഷ്യനോ ഉപയോഗിച്ചാൽ അതെല്ലാം നട്ടവൻ നടത്തുന്ന ദാനമായി പരിഗണിക്കപ്പെടുമെന്ന് ഒരു വിഖ്യാത നബിവചനം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.[31] മറ്റൊരു നബിവചനം കാണുക: "മരുഭൂമിയിൽ കിണർ കുഴിക്കപ്പെട്ടാൽ ദാഹാർത്തരായ മൃഗത്തിനോ മനുഷ്യർക്കോ മുമ്പിൽ അതിലെ ജലം തടയപ്പെടാവതല്ല".[32] ജലത്തിന്റെ ഉപഭോക്താക്കളായി ജന്തുവർഗ്ഗത്തെ പരിഗണിക്കുന്ന അനേകം സൂക്തങ്ങൾ ഖുർആനിൽ പരന്നുകിടക്കുന്നു എന്നത് ജന്തുസ്നേഹികളെ വിസ്മയിപ്പിക്കുന്നു.[33]

3) പ്രകൃതിയുടെ ബാലൻസ്

പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിപ്പ് ഏറ്റവും സൂക്ഷ്മമായി നിർണയിക്കപ്പെട്ട ഒരു ദൈവികപ്രക്രിയയാണ്. ഓരോ അണുവും സൃഷ്ടിമാഹാത്മ്യം വിളിച്ചോതുന്നുണ്ട്. അതീവകൃത്യമായി നിർണയിക്കപ്പെട്ട ശാക്തിക സന്തുലനങ്ങളാൽ പ്രപഞ്ചം പ്രപഞ്ച ഘടനാ ശാസ്ത്രജ്ഞരെ (Cosmologists) അമ്പരപ്പിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുകയാണ്. ഓരോ വസ്തുവും നിശ്ചിത അളവിലാണ് ദൈവം സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നത്. സൂക്ഷ്മമായി ചിട്ടപ്പെടുത്തി ബാലൻസ് ചെയ്യിച്ചാണ് പ്രകൃതിയെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.[34] അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ താളക്രമത്തിലെ ഭംഗം പ്രകൃതിനാശത്തിലെത്തിക്കും.

സന്തുലിതാവസ്ഥ എന്ന ആശയം ഖുർആൻ പ്രയോഗിക്കുന്നത് പരിസ്ഥിതീയ ഘടകത്തെ മാത്രം ദ്യോതിപ്പിക്കാനല്ല, നീതിയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി നന്മതിന്മകളിൽ മനുഷ്യന്റെ നയനിലപാടുകളൊക്കെ ഉൾക്കൊണ്ടാണെന്ന് എച്ച്.എ ഹലീം ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടുണ്ട്.[35]

4) ഭൂമിയിലെ നാശം തടയൽ

എല്ലാ അതിക്രമങ്ങളെയും തടഞ്ഞുകൊണ്ട് ഖുർആൻ നിർദേശിക്കുന്നു: "നിങ്ങൾ സ്വന്തം കരങ്ങളാൽ തന്നെ നിങ്ങളെ ആപത്തിൽ ചാടിക്കാതിരിക്കുവിൻ. നന്മയുടെ മാർഗം അവലംബിക്കുവിൻ. നന്മ ചെയ്യുന്നവരെയല്ലോ ദൈവം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്" (2:195). ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പവും നാശവും ഉണ്ടാക്കുന്നതിനെ അതിശക്തമായി ഖുർആൻ എതിർക്കുന്നു.[36]

5) മധ്യമ നിലപാട്

ഖുർആൻ പറയുന്നു: "നിങ്ങൾ തിന്നുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്യുക. എന്നാൽ അധികരിക്കരുത്" (7:31). പരിധി ലംഘിക്കുന്നവരെ ദൈവം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല എന്ന ആശയം ഖുർആൻ ആവർത്തിക്കുന്നത്, ഭൂമിയിൽ കുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കരുതെന്ന താക്കീതോടെയാണെന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.[37]

6) കൂടിയാലോചനാ തത്ത്വം

കാര്യങ്ങൾ സമാജാംഗങ്ങളുടെ പരസ്പരമുള്ള കൂടിയാലോചനയിലൂടെയും അവരുടെ വീക്ഷണങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുമായിരിക്കണമെന്നത് സുപ്രധാന ഖുർആനിക തത്ത്വമാണ്.[38] സമൂഹ

ത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗത്തിന്റെയും താൽപര്യം പരിഗണിക്കണമെന്നതാണിതിന്റെ മറ്റൊരു അർഥം.

7) ദുർവ്യയം കുറക്കുക

ദുർവ്യയവും അമിതത്വവും പരമാവധി കുറക്കുക എന്ന ആശയം ഖുർആന്റെ നിർദേശങ്ങളിൽ പെടുന്നു.[39]

8) ധാർമിക നിലപാടുകളും പരിസ്ഥിതിയും പരസ്പരബന്ധിതം

മനുഷ്യന്റെ ധാർമികനിലപാടുകളും നയസമീപനരീതികളും പരിസ്ഥിതിയും പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നതാണ് ഖുർആൻ മുന്നോട്ടുവക്കുന്ന സിദ്ധാന്തം.[40] ചരിത്രത്തിൽ നിന്നുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളോടെ ഈ ആശയം ഖുർആൻ ആവർത്തിച്ച് ഉന്നയിക്കുന്നുണ്ട്.[41]

9) മലിനീകരണ നിരോധം

മലിനീകരണത്തിൽ നിന്നും ശരീരം എന്ന പോലെ പരിസ്ഥിതിയെയും മുക്തമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. [42]

10) പൊതുതത്വങ്ങൾ

എ) പുല്ല്, തീ, വെള്ളം എന്നിവ പൊതുസ്വത്തായി ഇസ്‌ലാം പരിഗണിക്കുന്നു.

ബി) ഒരു തിന്മ കണ്ടാൽ കഴിവതും സ്വന്തം കരം കൊണ്ടത് തടയാൻ ശ്രമിക്കണം, പറ്റിയില്ലെങ്കിൽ വാക്ക് കൊണ്ട്. അതിനും കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ മനസ്സു കൊണ്ട് വെറുക്കുകയെങ്കിലും വേണം.[43]

സി) ജലസ്രോതസ്സിനടുത്ത് കിടക്കുന്നവർക്ക് ജലത്തിന് അകലെ കിടക്കുന്നവരേക്കാൾ കൂടുതൽ അവകാശങ്ങൾ ഉണ്ട്.[44] സ്വകാര്യ താൽപര്യങ്ങളേക്കാൾ പൊതുതാൽപര്യങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. രണ്ടു തിന്മകളിലൊന്ന് തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ നിർബന്ധിതമായാൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തിന്മക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. ദുർബലർക്ക് പ്രബലനേക്കാൾ പ്രാമുഖ്യം നൽകണം. പാവപ്പെട്ടവന് കൂടുതൽ പരിഗണന കൊടുക്കാത്ത ഒരു നയസമീപനം ഇസ്‌ലാമികമാവില്ല. നാശം പരമാവധി കുറക്കണം. അത്യാവശ്യം കഴിച്ചുള്ള ജലം മറ്റുള്ളവർക്ക് നിഷേധിക്കരുത്.[45]

ഡി) വെള്ളം സ്വകാര്യസ്വത്തായും സ്വാർഥ നിക്ഷിപ്ത താൽപര്യങ്ങൾക്കായും ഉപയോഗിച്ച് ഇതരരുടെ അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കുന്നത് ഭൂമിയിൽ നാശം വരുത്തും.[46] ഭരണപരമായ ജല ആസൂത്രണം ഏറ്റവും അനുപേക്ഷണീയമായ ജനപ്രിയ നടപടിയാണ്. [47]

ജലസ്രോതസ്സിനടുത്ത് കിടക്കുന്നവർക്ക് ജലത്തിന് അകലെ കിടക്കുന്നവരേക്കാൾ കൂടുതൽ അവകാശങ്ങൾ ഉണ്ട്. സ്വകാര്യ താൽപര്യങ്ങളേക്കാൾ പൊതുതാൽപര്യങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. രണ്ടു തിന്മകളിലൊന്ന് തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ നിർബന്ധിതമായാൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ തിന്മക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. ദുർബലർക്ക് പ്രബലനേക്കാൾ പ്രാമുഖ്യം നൽകണം. പാവപ്പെട്ടവന് കൂടുതൽ പരിഗണന കൊടുക്കാത്ത ഒരു നയസമീപനം ഇസ്‌ലാമികമാവില്ല. നാശം പരമാവധി കുറക്കണം. അത്യാവശ്യം കഴിച്ചുള്ള ജലം മറ്റുള്ളവർക്ക് നിഷേധിക്കരുത്.

മനുഷ്യരെയും പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളെയും ചൂഷണം ചെയ്ത് തടിച്ചുകൊഴുക്കുന്ന ആഗോളസാമ്രാജ്യത്വ ദുശ്ശക്തികളെയും അവയുടെ പദ്ധതികളെയും ചെറുക്കുകയും പ്രകൃതിയെ വരുംതലമുറക്കു വേണ്ടി സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സവിശേഷ നാഗരികതയുടെ സൃഷ്ടിക്കായി അധ്വാനിക്കുക എന്നതാണ് സമകാലിക മുസ്‌ലിമിന്റെ യഥാർഥ ധർമം. ■

vamashrof@yahoo.com

Ipdn¸pIÄ

1) ഖുർആൻ 25:48-50, 56:66-70, 42:28
2) 31:10, 35:27,28, 80:24-32
3) H.A. Haleem, Water in the Quran (Ed: H.A.Haleem), In Islam and the Environment, Ta-Ha Publishers: London, 1998, P-103
4) ഖുർആൻ 16:30,31
5) ഖുർആൻ 2:164, 67:30
6) ഖുർആൻ 5:6
7) M.I.Ansari, Islamic Perspectives on Sustainable Development, American Journal of Islamic Social Sciences, Vol.11(3), 1994, P-394
8) R.C.Foltz, Is there an Islamic Environmentalism? Environmental Ethics, Vol.22(1), 2000, P-63
9) ഖുർആൻ 3:104
10) ഖുർആൻ 2:255, 24:41, 4:126
11) ഖുർആൻ 30:24
12) ഖുർആൻ 15:22
13) ഖുർആൻ 29:60, 11:6, 51:58, 15:19-21
14) ഖുർആൻ 21:16, 38:26, 44:38,39
15) ഖുർആൻ 24:41, 20:53-54
16) F.Khalid, Islam and Environment, in Munn T(ed), Encyclopedia of Global Environmental Change, John Wiley and Sons: Chichester, 2002, P-6
17) ഖുർആൻ 2:30-34, 33:72, 5:55, 6:165-167, 33:72, 55:59
18) ഖുർആൻ 6:165, 6:167, 38:72,73
19) ഖുർആൻ 57:25
20) ഖുർആൻ 16:14, 16:80, 15:16, 22:5, 7:32, 45:13, 31:20, 16:12, 13:2, 2:28
21) ഖുർആൻ 17:14,15, 99:7-8, 36:54, 5:119, 11:1, 10:25-26
22) ഖുർആൻ 51:56, 12:40, 2:21, 23:32, 41:53, 7:69, 27:62
23) ഖുർആൻ 31:20, 14:33, 35:39, 22:65
24) ഖുർആൻ 5:38, 74:44, 104:1-3, 107:1-3
25) ഖുർആൻ 17:26, 17:27, 6:141
26) ഖുർആൻ 4:29
27) Seyyed Hossein Nasr, Islam and the Environment, Al-Im, Vol.16, 1997, P-8
28) ഖുർആൻ 16:90
29) ഹദീസ് ഉദ്ധരണം Mawli Izzi Deen, Environmental Islamic Law, Ethics and Society, in J.R. Engel and J.G.Engel (Eds.), Ethics of Environment and Development: Global Challenge, International Response, Bellhaven Press: London, 1990, P-194
30) C.G.Weeramantry, Islamic Jurisprudence: An International Perspective, St. Marttin s Press: New York, 1988, P-61
31) ബുഖാരിയിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരണം
32) ബുഖാരി ഹദീസ് 5550
33) ഖുർആൻ 11:6, 25:47-49, 29:60, 15:20, 20:54, 46:4, 80:24-32
34) ഖുർആൻ 54:49, 13:8, 15:19, 44:38-39, 25:2, 10:5, 55:3-9
35) H.A.Haleem, Water in the Quran, in Haleem H.A., Islam and The Environment Op. Cit, P-7
36) ഖുർആൻ 28:77, 7:85, 30:41, 23:71, 2:205, 7:56, 10:5, 2:11
37) ഖുർആൻ 26:151-152, 6:142, 20:81
38) ഖുർആൻ 26:38
39) ഖുർആൻ 7:31, 21:29, 17:26,27, 26:151
40) ഖുർആൻ 7:96, 11:53, 42:31
41) ഖുർആൻ 11:44
42) ഖുർആൻ 5:6, 74:4,5
43) നബിവചനം : മുസ്‌ലിം ഉദ്ധരിച്ചത്
44) S.Waqar Ahmed Hussaini, Islamic Thought in Development of Water Resources and Energy, Lazwal: Aligarh, 1996, P- 149-150
45) നബിവചനം: മുവത്വ, വാല്യം 36, നമ്പർ 30
46) ഖുർആൻ 2:74, 2:60
47) ഖുർആൻ 12:43,44